

Biyolojik Risk Faktörleri

Yazar

Prof. Dr. Şükran ÇAKIR ARICA

AKADEMİSYEN
KİTABEVİ

© Copyright 2018

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademişyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-200-8

Sayfa ve Kapak Tasarım

Akademişyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

Biyolojik Risk Faktörleri

Yayıncı Sertifika No

25465

Yazar

Prof. Dr. Şükran ÇAKIR ARICA

Baskı ve Cilt

Sonçağ Matbaacılık

Bisac Code

SCI008000

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

DOI

10.37609/akya.1976

GENEL DAĞITIM

Akademişyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

BIYOLOJİK RİSK FAKTÖRÜ TANIMI VE ÖNEMİ.....	1
ENFEKSİYON ZİNCİRİ	2
1-Enfeksiyon etkeni	3
2-Enfeksiyon kaynağı (Rezervuar)	4
3-Kaynaktan çıkış yolları	5
4-Yeni konakçıya bulaşma yolları	5
5-Vücuda giriş kapısı	6
6-Organizmanın duyarlılığı (olası hasta) ve etkenin vücutta yayılma imkanı.....	6
ENFEKSİYON ZİNCİRİNİN KIRILMASI.....	6
I. Doğal Bağışıklık.....	8
II. Sonradan Kazanılan Bağışıklık	8
1. Aktif Bağışıklık:.....	8
2.Pasif Bağışıklık:	9
Seyahat edenlerde dikkat edilmesi gereken biyolojik riskler.....	10
1. Gıda ve su ile bulaşan hastalıklar.....	10
2. Vektörlerle bulaşan hastalıklar.....	10
3. Zoonozlar.....	10
4. Cinsel yolla bulaşan hastalıklar.....	11
5. Kan yoluyla bulaşan hastalıklar	11
6. Hava Yoluyla Bulaşan Hastalıklar.....	11
ENFEKSİYON ETKENLERİ VE GENEL ÖZELLİKLERİ	11
ASELLÜLER OLANLAR	13
Prionlar (<5nm).....	13
Viroidler (<5nm)	13
Viruslar (20-300nm).....	13
TEK HÜCRELİ PROKARYOTİK OLANLAR (200-2000nm).....	14
Bakteriler.....	14
Klamidyalar	19

Mikoplazmalar	19
Riketsiyalar	20
TEK HÜCRELİ ÖKARYOTİK OLANLAR (>2000nm).....	21
Mantarlar (mayalar)	21
Protozoonlar.....	22
ÇOK HÜCRELİ ÖKARYOTİK OLANLAR.....	22
Helmintler.....	22
Artropodlar.....	23
Diğer Biyolojik Risk faktörleri	25
BİYOLOJİK SİLAHLAR VE BİYOGÜVENLİK	26
Biyolojik silah olarak kullanılabilir bazı ajanlar şunlardır:	27
BİYOLOJİK RİSKLERE MARUZ KALINAN MESLEKLER ...	28
BAZI TEHLİKELİ SU CANLILARI VE ALINMASI	
GEREKEN ÖNLEMLER	30
İskorpit balığı:.....	30
Trakonya:	31
Vatos-Fulya-Stingray:	32
Denizaneleri:.....	32
Denizşakayığı:.....	33
Mercanlar:	33
Deniz kestanesi ve diğer dikenliler:	34
Deniz pireleri:	35
Ahtapot:	35
Müren balığı:	35
BİYOLOJİK RİSK FAKTÖRLERİ İLE İLGİLİ MEVZUAT	37
BİYOLOJİK RİSK ETKENLERİNE KARŞI ALINMASI	
GEREKEN GENEL ÖNLEMLER	75
KAYNAKLAR.....	77

KAYNAKLAR

- Bernhardt, V., Finkelmeier, F., Verhoff, M. A., & Amendt, J. (2018). Myiasis in humans—a global case report evaluation and literature analysis. *Parasitology research*, 1-9.
- Celen, E. (2013). Türkiye’deki biyogüvenlik yasasının etkilerinin değerlendirilmesi (Master’s thesis, Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü).
- Hainsworth T. Travel health: reducing the preventable risks. *Nurs Times* 2002;98:35-7.
- İNCİ, A., & DÜZLÜ, Ö. (2009). Vektörler ve vektörlerle bulaşan hastalıklar. *Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 6(1), 53-63.
- Nail Özgüneş, Pınar Ergen, Saadet Yazıcı, Yüksel Aksoy, Gülay Bekler, Fatma Sargın, Yirmi Riketsiyöz Vakası,2001. *Klinik Dergisi*, Cilt 14, Sayı:2, s:91-92
- Yıldız, T., & Karakulak, F. S. Türkiye’nin Zehirli Balıklarından Trakonya Balığının Toksik Etkileri. *AQUATIC SCIENCES and ENGINEERING*, 33(1), 20-24.
- Yılmaz, F , Tülübaş, G , Selvi, F . (2018). Vatos Balığı Sokmasına Bağlı Doku Laserasyonu ve Sistemik Bulgular: Olgu Sunumu. *Acta Medica Alanya*, 2 (3), 215-217. DOI: 10.30565/medalanya.446321
- Wilson ME. The traveller and emerging infections: sentinel, courier, transmitter. *J Appl Microbiol* 2003;94(Suppl):1-11.
<https://tr.depositphotos.com>
<https://www.hakanbuzoglu.com/antropodlarin-derimizde-ve-vucudumuzda-neden-olduklari-hastaliklar>
<https://enfeksiyon.gen.tr/images/enfeksiyon-zinciri.jpg>
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Spiroket>
<http://das.org.tr/kitaplar/kitap2005/37-05.pdf>
<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/06/20130615-3.htm>
<https://slideplayer.biz.tr/slide/2795728/>
<http://www.microbiologybook.org/Turkish-bact/bactchapter20turk.htm>
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Mikoplazma>
<http://www.milliyet.com.tr/iskorpit-baligi-nedir-faydalari-pembenar-de-tay-pratiktarifler-2789408/>
<https://www.baliksevdam.com/konu/iskorpit-baligi-hakkinda.7533/>
<http://www.milliyet.com.tr/trakonya-baligi/peter-salvatore/tatil/yazarde-tay/21.05.2018/2673490/default.htm>
https://www.google.com/search?biw=1280&bih=864&tbn=isch&sa=1&ei=BnUzXIKfCrHSrgTkqLPoBA&q=sa%C4%9F1%C4%B1k+bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1+tehlike+i%C5%9Faretleri&oq=sa%C4%9F1%C4%B1k+bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1+tehlike+i%C5%9Faretleri&gs_l=img.3...243855.253244..253749...0.0..0.181.2897.0j19.....1....1..gws-wiz img.....0j0i67j0i24.jmjgm3_mrjQ#img-

c=AW1jxxGXzggmM:

<http://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/denizanalari>

www.vipscuba.com

<https://www.tech-worm.com/bagisiklik-immunite-nedir-bagisiklik-cesitleri-nelerdir/>

<https://enfeksiyon.gen.tr>

http://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Enfeksiyon%20Hastal%C4%B1klar%C4%B1na%20Yol%20A%C3%A7an%20Etmenler.pdf